

Gerendal, in talud holle weg, enkele exemplaren (62-22-34, periode 1990-1992, diverse waarnemers).

Deze plant is voorheen slechts tweemaal in Limburg gevonden en wel door A. de Wever langs de Maas bij Stein. Het hoeft echter geen verwondering te wekken dat deze Middeneuropese plant zich in Zuid-Limburg vestigt omdat het aantal potentiële groeiplaatsen er groot is.

STINKEND STREEPZAAD

(*Crepis foetida*)

Maastricht, stationemplacement, een tiental exemplaren tussen het grind met onder meer Witte amarant (*Amaranthus albus*) en Kleine kattestaart (*Lythrum hyssopifolia*), (61-28-23, augustus 1992, J. Cortenraad).

Popelmondedal, in braakliggende akker, enkele exemplaren (61-38-11, juni 1992, G. Geraedts).

Deze plant komt in groot aantal voor in de ENCI-groeven op open stenige plaatsen. Daarnaast is de plant vóór 1950 aangetroffen bij Eys en Valkenburg. De groeiplaats op het stationemplacement komt in veel opzichten overeen met de groeiplaats in de groeve. Uit de vondst in de akkerrand blijkt dat de plant zich ook kan handhaven in niet al te dichte grazige vegetaties, zoals ook uit onder andere Frankrijk bekend is.

AKKERSTREEPZAAD

(*Crepis tectorum*)

Tussen Limbricht en Nieuwstadt, bij afvalhoop op akker (21 juni 1990, E. Blink en

R. Wolfs).

Dit is een zeldzame plant van akkers en braakliggende grond in Noord- en Midden-Limburg. Deze vondst is tot op heden de meest zuidelijke in Limburg. De dichtstbijzijnde vindplaatsen liggen nabij het IJzerbosch en bij Echt.

LITERATUUR

MEIJDEN, R. VAN DER, 1990. Heukels' Flora van Nederland. Groningen.

MEIJDEN, R. VAN DER, C.L. PLATE & E.J. WEEDA, 1989. Atlas van de Nederlandse Flora. Deel 3. Minder zeldzame en algemene soorten. Leiden.

WEEDA, E.J., R. WESTRA, CH. WESTRA & T. WESTRA, 1991. Nederlandse oecologische flora, deel 4. IVN/Vara/Vewin. Amsterdam/Hilversum/Rijswijk.

KORTE MEDEDELING

VOGELARCHIEF LIMBURG VAN START

EEN NIEUW FORMULIER VOOR AL UW LOSSE VOGELWAARNEMINGEN

Zoals de meeste waarnemers weten hebben de Vogelwacht Limburg en de Vogelstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap reeds jaren een 'papieren' archief met vogelwaarnemingen. Voor dit doel werd steeds het oude, vertrouwde meldingskaartje gebruikt. Zo'n papieren archief is evenwel niet goed toegankelijk. Voor een adequate natuur- en vogelbescherming en vogelstudie is het tegenwoordig van groot belang dat de verzamelde gegevens snel opvraagbaar en inzetbaar zijn.

Verder bleek dat sinds het gereed komen van het boek 'Vogels in Limburg' in 1985 bij nogal wat mensen de motivatie was afgenomen om hun interessante vogelwaarnemingen nog langer door te geven, hetgeen natuurlijk zonde is. Het besluit vorig jaar, om een nieuw geautomatiseerd vogelarchief te gaan opzetten, was dus snel genomen. De voorbereidingen hebben wat meer tijd gevergd, maar nu is het dan zo ver: de Vogelwacht Limburg en de Vogelstudiegroep van het Natuurhistorisch

Genootschap introduceren bij deze het nieuwe Vogelarchief Limburg.

Belangrijke onderdelen van dit gezamenlijke project zijn het speciaal ontworpen formulier voor het insturen van waarnemingen (de zogenaamde Schrijffijst voor vogelwaarnemingen) en de Werkgroep Vogelarchief. Deze werkgroep is namens de twee organisaties verantwoordelijk voor de organisatie van het project en voor het inzamelen en verwerken van de gegevens.

Maar natuurlijk is de belangrijkste schakel in het nieuwe systeem de veldwaarnemer zelf. We hopen dat dit project voor iedereen een stimulans is om zijn/haar leuke waarnemingen vanaf nu regelmatig in te sturen naar de Werkgroep Vogelarchief. Dit geldt niet alleen voor de nieuwe waarnemingen, ook alle oude gegevens die nog niet eerder zijn ingestuurd (naar bijvoorbeeld een archief van een lokale vogelwerkgroep of naar SOVON) zijn van harte welkom. Schroom dus niet om ook oude waarneemboekjes van de afgelopen 10 jaar van de planken te halen!

Hoe u de gegevens kunt doorgeven wordt in een speciale handleiding uitgelegd. Op het moment dat u deze aankondiging leest heeft u de handleiding samen met een aantal lege

schrijffijsten mogelijk reeds per post ontvangen. Zo niet dan kunnen de meeste Limburgse vogelaars deze binnenkort verwachten.

Wij willen op deze plaats niet te uitvoerig ingaan op de handleiding en de organisatie, maar het is voor alle duidelijkheid goed om een paar belangrijke punten kort te noemen:

- Het oude meldingskaartje vervalt, evenals het waarnemingensecretariaat bij de Vogelwacht Limburg. Hiervoor in de plaats is de nieuwe schrijffijst gekomen die liefst iedere maand moet worden ingestuurd naar de Werkgroep Vogelarchief, die gehuisvest is bij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Postbus 882, 6200 AW Maastricht (tel. 043-213671). Hier kunt u ook terecht voor nieuwe formulieren en een inventarisatiekaart.
- Nog niet eerder ingestuurde én alle nieuwe waarnemingen 'BSP-Niet broedvogels' uit Limburg dienen vanaf nu niet meer via het SOVON-formulier naar (de districtscoördinatoren van) SOVON gestuurd te worden. In plaats daarvan dient in Limburg de nieuwe schrijffijst gebruikt te worden die ingestuurd moet worden naar de Werkgroep Vogelarchief. Uw waarnemin-

gen worden vervolgens door ons naar SOVON gezonden. Het oude formulier BSP-Niet broedvogels vervalt dus in Limburg!

- Gegevens verzameld in het kader van de Broedvogelprojecten van SOVON (zoals het BMP) of andere landelijk of provinciaal gecoördineerde projecten (bijvoorbeeld Zwaluwen-projecten, Bekentellingen) dienen uitsluitend en op de gebruikelijke wijze te worden ingestuurd naar de daar-

voor bestemde adressen.

Dit geldt ook voor de LWVT-Trektellingen, het PTT-project en de maandelijkse watervogeltellingen. Echter, omdat de Werkgroep Vogelarchief deze gegevens moeilijk rechtstreeks (of slechts op langere termijn) uit de landelijke bestanden kan overnemen, vragen wij u om van deze drie projecten ook zo veel mogelijk interessante waarnemingen op de schrijflijst te zetten en in te sturen naar de Werkgroep Vogelarchief.

Wij hopen dat u na het lezen van de handleiding weinig problemen ondervindt bij het invullen van de formulieren.

Zijn er nog vragen dan kunt u altijd contact opnemen met een aantal leden van de Werkgroep Vogelarchief:

Martin de Cleen: 043-253578,

Marie-José Hendrix: 046-520434 en

Ran Schols: 046-527892.

Succes met het invullen!

R. Schols, Werkgroep Vogelarchief

RECENT VERSCHENEN

Voor de tweede maal een - uiteraard arbitraire - selectie uit de vele rapporten die doorgaans in een beperkte universitaire of ambtelijke kring verspreid worden maar door de redactie ook interessant geacht worden voor lezers van het Maandblad.

Aan ambtelijke diensten, onderzoeksinstituten, adviesbureaus, natuurbeschermingsorganisaties en particulieren wordt verzocht om zoveel mogelijk alle voor de rubriek geschikte rapporten aan de redactie te sturen onder verwijzing naar deze rubriek.

VERHEGGEN, L.S.G.M., Vleermuizen in het Areven. Stichting Vleermuisbureau in opdracht van de Vereniging Natuurmonumenten, april 1993, 15 pag., 7 fig., 2 tabellen. Te bestellen bij Stichting Vleermuisbureau, postbus 190, 6700 AD Wageningen. Prijs f 6,-.

In het rapport worden de resultaten weergegeven en besproken van zes nachtelijke bezoeken aan het Areven bij Stramproy, gewapend met een batdetector. Waargenomen zijn Dwergvleermuis, Laatzvlieger, Rosse vleermuis, Baardvleermuis/Brandt's vleermuis en Grootoorvleermuis. De rapportage wordt afgesloten met enkele beheersadviezen.

SHEPHERD, D., W. OVERMARS & W. HELMER, Jaarverslag Hochter Bampd 1992. Stichting Ark, voorjaar 1993, 37 pag., 10 fig. waaronder 3 kaarten. Te bestellen bij Stichting Ark, postbus 3575, 6017 ZH Thorn. Prijs f 10,- (incl. verzendkosten). Op basis van de inventarisaties van de auteurs en van W. van der Coelen, J. van der Coelen, H. Erkenbosch, J. Cobben en J. Steyns wordt in dertien hoofdstukken verslag gedaan van de ontwikkeling van flora en fauna (inclusief de in 1992 geïntroduceerde Konikpaarden), maar ook over het gevoerde beheer, het hoogwater, het gedrag van mense-

lijke bezoekers, publiciteit en voorlichting. In het rapport zijn een plantenlijst (317 soorten) en een broedvogellijst (66 soorten) opgenomen. Beide lijsten zullen dit jaar overigens al weer flink uitgebreid kunnen worden zo blijkt uit de dit jaar uitgevoerde terreinbezoeken.

HOMMEL, P.W.F.M. (red.), Excursieverslagen Plantensociologische Kring Nederland 1991. Plantensociologische Kring Nederland, 1992, 42 pag., 2 fig., 26 tabellen. Te bestellen bij het secretariaat van de P.K.N., p/a Staring centrum (t.a.v. P. Hommel), Postbus 125, 6700 AC Wageningen. Prijs f 7,50.

Verslagen van 20 vegetatiekundige excursies verspreid over geheel Nederland, waarvan vier in Limburg. De Limburgse excursies vonden plaats in het Leudal, op de Sint Pietersberg, in vier door het IKL beheerde terreinen in Nuth en Voerendaal en in het dal van de Roode beek bij Brunssum. In de beknopt gehouden verslagen worden vooral de meer bijzondere resp. de voor een plantengemeenschap kenmerkende plantesoorten genoemd.

EELHOUD, C. & F. KIEVITS, De Blauwe reiger in het Middenlimburgse Maasplassen-gebied in het broedseizoen 1992: fourageergedrag en broedsucces. Rijkswaterstaat, februari 1993, 77 pag., 25 fig., 13 tabellen. Gratis verkrijgbaar bij RIZA, postbus 17, Lelystad (zolang de voorraad strekt).

Een onderzoek naar de bruikbaarheid van de Blauwe reiger als indicatorsoort voor het monitoren van de vervuiling van de Maas. Daarvoor zijn onderzocht: fourageergebied, voedselkeuze, broedsucces en eischaaldikte. Conclusies zijn o.a. dat de reigers van de kolonie in het Meggelveld vooral in de relatief schone Maasplassen fourageren, dat hun

broedsucces niet afwijkt van andere kolonies en dat de eischaaldikte niet significant verschilt van museummateriaal van vóór 1950. De reigers van de Meggelveldkolonie zouden daarom minder geschikt zijn als indicatoren voor de kwaliteit van het Maaswater.

BUGTER, R., m.m.v. R. Krekels en P. Verbeek, Versnippering van fauna-leefgebieden door rijks- en provinciale wegen in Limburg. Bureau Natuurbalans in opdracht van Rijkswaterstaat, juli 1993, 89 pag., 34 fig. waaronder 3 overzichtskaarten, 22 tabellen. In te zien en/of te leen bij de bibliotheek van de Provincie Limburg te Maastricht en bij Rijkswaterstaat Maastricht (contact opnemen met J. Huisman).

Onderzocht is hoe en waar rijks- en provinciale wegen knelpunten opleveren voor amfibieën, reptielen, 13 zoogdier- en drie vogelsoorten (Patrijs, Grutto en Kerkuil). Dit leverde 110 knelpunt-trajecten op, welke door de auteurs ingedeeld zijn in drie klassen, afhankelijk van de ernst van de versnipperings-effecten. De kaarten geven per klasse deze trajecten weer.

Voor één voorbeeldtraject is uitgewerkt hoe de knelpunten aangepakt zouden moeten worden.

ANONYMUS, Dassenbeschermingsplan Limburg, deel III. Consulentenschap N.B.L.F. Limburg, juli 1993, 3 pag. tekst, 6 kaarten op schaal 1:50.000. Bestelbaar bij N.B.L.F. Limburg, postbus 965, 6040 AZ Roermond. Prijs f 30,-.

Tot en met het voorjaar van 1993 geactualiseerde kaarten van de leefgebieden van de Das in Limburg met een korte samenvatting van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de situatie in 1989.

Torben Mulder